

Vzgojni načrt

OŠ Ketteja in Murna

September 2022

KAZALO

1 UVOD.....	3
1.1 ZAKONSKA OSNOVA	3
1.2 ŠTIRJE STEBRI IZOBRAŽEVANJA.....	4
2 PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA.....	5
3 RAZVRŠČANJE PRIORITET.....	5
4 TEMELJNE VREDNOTE	5
4.1 Kakšen naj bo učenec?.....	5
4.2 Kakšni naj bodo starši?.....	6
4.3 Kakšen naj bo učitelj?	6
5 VZGOJNA NAČELA	7
6 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE.....	7
6.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI.....	7
6.2 SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV.....	9
SVETOVANJE.....	9
OSEBNI SVETOVALNI POGOVORI.....	9
6.3 VZGOJNI POSTOPKI.....	9
ŠOLSKA MEDIACIJA	9
RESTITUCIJA	10
7 SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA.....	10
8 SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA	10
9 ŽIG ŠOLE IN PODPIS RAVNATELJA	

1 UVOD

1.1 ZAKONSKA OSNOVA

Vzgojni načrt smo oblikovali na podlagi: Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakona o osnovni šoli ter Konvencije o otrokovih pravicah.

ZOFVI: 2. člen (cilji vzgoje in izobraževanja)

Cilji sistema vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji so:

- zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, razvijanje zavesti o enakopravnosti spolov, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic in temeljnih svoboščin, razvijanje enakih možnosti obeh spolov ter s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- razvijanje jezikovnih zmožnosti in sposobnosti in ozaveščanje položaja slovenskega jezika kot jezika države Slovenije; na območjih, ki so opredeljena kot narodno mešana, pa ob slovenskem jeziku tudi ohranjanje in razvijanje italijanskega in madžarskega jezika,
- spodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- omogočanje vključevanja v procese evropskega povezovanja,
- uveljavljanje možnosti izbire na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja,
- omogočanje vzgoje in izobraževanja, ki ustreza stopnji razvoja in življenjski dobi posameznika,
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje na območjih s posebnimi razvojnimi problemi,
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok iz socialno manj spodbudnih okolij,
- zagotavljanje enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami,
- spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja,
- omogočanje splošne izobrazbe in pridobitve poklica vsemu prebivalstvu,
- omogočanje čim višje ravni izobrazbe čim večjemu deležu prebivalstva ob ohranjanju že dosežene ravni zahtevnosti,
- omogočanje razvoja in doseganje čim višje ravni ustovarjalnosti čim večjemu deležu prebivalstva.

ZOŠ: 2. člen (cilji OŠ)

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustovarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebnoznega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

ZOŠ: 60. d člen (vzgojni načrt šole)

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)

1.2 ŠTIRJE STEBRI IZOBRAŽEVANJA

Učiti se, da bi:

- vedeli,
- znali delati,
- **znali živeti v skupnosti eden z drugim,**
- **znali biti.**

(Mednarodna komisija v okviru UNESCO – Dolores, 1996)

Z oblikovanjem koncepta dela na vzgojnem področju ter načrtovanjem in izvajanjem vzgojnega načrta želimo uresničevati predvsem zadnja dva stebra izobraževanja.

Vizija naše šole je, razvijati VARNO IN ZDRAVO ŠOLO.

2 PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Z oblikovanjem vzgojnega načrta smo pričeli v šolskem letu 2007/08. Nadaljevali smo v šolskem letu 2008/09. V oblikovanje smo aktivno vključevali strokovne delavce šole, učence in starše. Izvedli smo naslednje delavnice:

- vrednote,
- hišni red,
- analiza naših močnih in šibkih področij,
- proaktivne in preventivne dejavnosti na šoli,
- delavnica s sodelovanjem dr. Zalokar,
- pravila šolskega reda.

Starši so bili vabljeni na vse izvedene delavnice, učenci so bili vključeni preko razrednih ur in šolskega parlamenta. Predloge za hišni red in pravila šolskega reda so starši lahko podajali preko šolske internetne strani.

3 RAZVRŠČANJE PRIORITET

Za prioritete smo izbrali razvijanje vrednot, povezanih z vizijo naše šole: RAZVIJATI VARNO IN ZDRAVO ŠOLO.

4 TEMELJNE VREDNOTE

Vrednote posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda.

Z analizo vrednot učiteljev, staršev in učencev smo oblikovali naslednje temeljne vrednote:

- spoštovanje sebe, drugih in lastnine,
- varnost, red in disciplina,
- znanje,
- medsebojna pomoč in prijateljstvo,
- poštenost, načelnost, pravičnost,
- kulturno obnašanje, bonton,
- vestnost,
- urejenost.

4.1 Kakšen naj bo učenec?

Učenec:

- opravlja svoje šolske obveznosti in dolžnosti:
 - sprotno učenje,
 - domače naloge,
 - prinaša šolske potrebščine,
 - ima urejene zvezke,
 - aktivno sodeluje pri pouku in drugih vzgojno izobraževalnih dejavnostih,
 - med urami nadomeščanja upošteva navodila učitelja, ki vodi uro,
 - pri dejavnostih ob pouku upošteva navodila spremljevalca;

- se vključuje v različne oblike interesnih dejavnosti, sodeluje v projektih, na prireditvah, v športnih aktivnostih in razvija čut pripadnosti šoli.
- s svojimi vrstniki, starejšimi in mlajšimi, komunicira na prijateljski, vljuden in spoštljiv način, se trudi za razreševanje konfliktov po nenasilni poti (ni fizično, verbalno in psihično nasilen, poda in sprejme opravičilo, zahvalo, kritiko);
- ima pozitiven odnos do lastnine (namerno ne poškoduje lastnine šole in drugih, ne krade, vrne najdeno lastnino);
- se zaveda, da je znanje vrednota, zaveda se pomena znanja, zna poiskati informacije iz različnih virov, se uči;
- sprejema drugačnost, je strpen (toleranten);
- spoštuje pravila bontona (ustrezno naziva učitelje in starejše, pozdravlja);
- se odgovorno obnaša (odkrito sodeluje pri reševanju problemov, razume in sprejema posledice svojih dejanj, prizna storjeno napako, se drži dogovorov);
- je urejen, se oblači dostojno in v skladu s pravili bontona;
- prispeva k redu in čistoči v šoli in njeni okolici (smeti odvrže v koš, za seboj pospravi);
- se ekološko obnaša (ločuje smeti, varčuje z vodo, s papirnatimi brisačami, z elektriko).
- s svojim obnašanjem omogoča nemoteno delo učitelja in učencev pri pouku (ne klepeta, se ne sprehaja, ne meče predmetov, ne uporablja mobilnega telefona, ne posluša predvajalnika glasbe);
- spoštuje pravila hišnega reda.

4.2 Kakšni naj bodo starši?

Starši:

- priznavajo učiteljevo strokovnost, znanje in pedagoške izkušnje;
- so dejaven člen v izvajanju vzgojnega načrta kot podporni partner pri postavljanju zahtev in mej;
- s pozdravljanjem, z vljudnostjo in iskrenostjo izražajo spoštovanje do drugih;
- spodbujajo otroka k opravljanju šolskih obveznosti in jih pri tem spremljajo;
- o učiteljih in drugih strokovnih delavcih pred otrokom ne govorijo omalovažujoče;
- nesoglasja z učitelji, s šolo in svojim otrokom rešujejo na ustrezen način (težav otroka ne prelagajo na učitelja);
- se udeležujejo roditeljskih sestankov, govorilnih ur v času dogovorjenih terminov in ne motijo učitelja in ostalih strokovnih delavcev izven dogovorjenega časa;
- se udeležujejo predavanj, okroglih miz, ki jih organizira šola;
- se držijo dogovorov in pravil hišnega reda;
- upoštevajo postopnost pri reševanju težav (učitelj, razrednik, svetovalna služba, vodstvo šole);
- šolo seznanijo s pomembnimi podatki o učencu (zdravstvene težave);
- so dolžni upoštevati dejstvo, da je njihov otrok del večje skupine in da ima vsak otrok znotraj skupine pravice in dolžnosti;
- otroka, ki kaže vedenjske ali druge težave, čim prej poiščejo zunanjo strokovno pomoč. Pri tem jim pomaga šolska svetovalna služba.

4.3 Kakšen naj bo učitelj?

Učitelj:

- je spoštljiv do sodelavcev, učencev in staršev;
- svoje delo opravlja strokovno, odgovorno in se redno izobražuje;
- učence spodbuja (tudi s konstruktivno kritiko), jih pohvali in nagradi;
- dosledno ukrepa v skladu z veljavnim vzgojnim načrtom in s pravili šolskega reda;
- je dosleden, se drži dogovorov in prevzema odgovornost za svoja dejanja;
- s svojimi dejanji daje pozitiven zgled učencem;
- sodeluje s starši;
- se drži pravil hišnega reda;
- učitelj razrednik po potrebi večkrat skliče oddelčni učiteljski zbor;
- učitelj razrednik v letni pripravi za razredne ure načrtuje vsaj 3 ure natančne in poglobljene obravnave in analize vzgojnega načrta in pravil šolskega reda;
- učitelj vključi vsebine vzgojnega načrta in pravil šolskega reda v letne priprave (1. triada – spoznavanje okolja, 2. triada – družba, 3. triada – državljska in domovinska vzgoja ter etika ter pri predmetih, kjer se cilji in vsebine smiselno pokrivajo).

5 VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temeljni na naslednjih načelih:

- načelo oblikovanja okolja: oblikovanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu;
- načelo ravnanja: vključevanje in strpnost, sodelovanje, skupno reševanje težav, dogovarjanje, zavzetost za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in odnosov;
- načelo zaupanja: zaupanje in zagotavljanje varnosti.

6 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Načela vzgojnih dejavnosti in vzgojnega delovanja:

- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo osebnega zgleda.

6.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Z načrtovanjem in izvajanjem proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti se oblikuje okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, uspešne, je zadovoljeno potrebam po izbiri in ustvarjalnosti, gibanju in sprostitvi.

Oblikovanje varne, skrbne, urejene, inkluzivne in v uspešnost naravnane učeče se skupnosti:

- vse dejavnosti so varno, ciljno načrtovane in naravnane.

Oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda:

- vsebinsko in ciljno načrtovane razredne ure,
- upoštevanje razrednih pravil in pravil šolskega reda,

Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi:

- razredni pogovori, učenci sami vrednotijo dosežke na podlagi dogovorjenih kriterijev.

Organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori ter izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost:

- prostovoljno delo,
- šolski parlament,
- šolski radio,
- prireditve,
- razstave,
- čistilne akcije,
- projekt Korak k sončku.

Izvajanje razvojnih in drugih projektov šole ter vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte, kot odlične priložnosti za poglobljeno vzgojno delo na različnih področjih:

- projekti, določeni z LDN,

Razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komuniciranje, sodelovalno učenje, organiziranje prostovoljnega dela, vrstniške pomoči in medgeneracijskega sožitja:

- prostovoljno delo,
- uporaba različnih oblik dela pri pouku.

Ozaveščanje zglednega vedenja učencev, pogovarjanje o takem vedenju.

Obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih ter usposabljanje za uspešno reševanje problemov.

Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja.

Načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole:

- govorilne ure,
- roditeljski sestanki,
- svet staršev,
- šola za starše
- delavnice,
- prireditve,
- različna neformalna srečanja.

Načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za zdravo življenje, preprečevanje zasvojenosti, nasilja, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov:

- delavnice, ki naslavlajo te zgornje teme,
- sodelovanje s policijsko postajo Moste,
- sodelovanje z zdravstvenim domom Ljubljana,
- tekmovanje Čisti zobje,
- Zdrave urice,
- sodelovanje z Agencijo za šport (plavalni tečaji in preizkusi plavanja).

Spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi, spoznavanje s stališči in predlogi vseh udeleženih in povečanje nadzora na določenih krajih in v določenem času (odmori, čas po pouku, zunanje površine šole ...).

Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, hitro in načrtno reševanje.

6.2 SVETOVANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV IN SPOROV

SVETOVANJE

Pomaga učencem pri reševanju težav, ki so povezane z njihovim delom, razvojem, odnosi z drugimi, razvijanjem samopresoje in s prevzemanjem odgovornosti.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenjem in ravnanjem drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenje,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutek sramu ali krivde, konflikt, apatičnost, frustracija, doživljanje neuspehov, depresija,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje se lahko odvija v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in/ali učence, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med učenci in strokovnimi delavci šole. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more odpraviti ali izboljšati, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah.

OSEBNI SVETOVALNI POGOVORI

Osebnе svetovalne pogovore izvajajo učitelji in svetovalni delavci. V pogovoru svetovalec pomaga učencu uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem.

6.3 VZGOJNI POSTOPKI

ŠOLSKA MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika ali mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, katere so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. Vsi udeleženci prevzamejo odgovornost za rešitev nastalega problema. Proces mediacije vodi usposobljena oseba, ki ne posega v samo reševanje problema, temveč nudi potrebno pomoč. Če šola nima svojega mediatorja, lahko poišče in ponudi zunanjega mediatorja.

RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča poravnavo povzročene škode. Poravnava naj bo smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za svoje ravnanje ter poišče načine, s katerimi svojo napako popravi.

Temeljna načela restitucije:

- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo,
- oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- omogoča pozitivno vedenje, poudarja vrednote ter ne spodbuja obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen.

V primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, bo učitelj odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in s pravili šolskega reda.

7 SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt bomo strokovni delavci šole, starši in učenci izvajali in spremljali v prihodnjem šolskem letu. Po potrebi bomo izvedli popravke, ki jih bo ožji tim vnesel v Vzgojni načrt.

8 SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je del letnega delovnega načrta. Sprejme ga svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt. O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

Vzgojni načrt bo stopil v veljavo z 29. 9. 2022.